

OPPFØLGINGSRAPPORT

Til: Kommunestyret i Hemnes
Fra: Kontrollutvalget i Hemnes
Dato: 06.04.2022

Vedrørende:

Iverksettelse av vedtak i kommunestyresak 59/20. Vedr.: Forvaltningsrevisjonsrapporten «Elevenes psykososiale miljø»

Innhold:

1. Kort historikk
2. Iverksettelsen av kommunestyrets vedtakspunkt 1
3. Iverksettelsen av kommunestyrets vedtakspunkt 2
4. Kontrollutvalgets oppsummering av iverksettelsen av KST-vedtak 59/20

1 Kort historikk:

Forvaltningsrevisjonsrapporten (FR-rapport) er utarbeidet av KomRev Nord IKS etter bestilling fra kontrollutvalget (KU).

FR-rapporten kan leses på hjemmesiden til KU-Hemnes under nettstedet «www.ihkus.no».

KU oversendte rapporten til kommunestyret som behandlet den i sak 59/20 den 24.09.2020.

Kommunestyret fattet da følgende vedtak:

1. *Kommunestyret tar forvaltningsrevisjonsrapporten «Elevenes psykososiale miljø» til orientering og ber rådmannen imøtekomme rapportens anbefalinger.*
2. *Kommunestyret legger til grunn at rapportens anbefalinger også får virkning for alle kommunens grunnskoler.*

Kommuneloven (KL) krever følgende håndtering når ovennevnte vedtak er fattet:

- Rådmannen skal påse at vedtak fattet av folkevalgte organer blir iverksatt (KL § 13-1, 4.ledd).
- Kontrollutvalget skal påse at vedtak som kommunestyret treffer ved behandlingen av revisjonsrapporter, blir fulgt opp (KL § 23-2, bokstav e).
- Kontrollutvalget skal rapportere til kommunestyret om vedtaket er fulgt opp (KU-forskrift § 5).

2 Iverksettelsen av kommunestyrets vedtakspunkt 1

Kommunestyrets vedtakspunkt 1

Kommunestyret tar forvaltningsrevisjonsrapporten «Elevenes psykososiale miljø» til orientering og ber rådmannen imøtekomme rapportens anbefalinger.

FR-rapportens anbefalinger har følgende ordlyd:

På bakgrunn av revisors funn, vurderinger og konklusjon anbefaler vi Hemnes kommune å se hen til rapportens funn, vurderinger og konklusjon i det videre arbeidet med elevenes psykososiale miljø ved skolene.

INDRE HELGELAND KONTROLLUTVALGSSEKRETARIAT
 ... et interkommunalt samarbeid mellom ...
 Grane – Hattfjelldal – Hemnes – Lurøy - Nesna – Rana - Vefsn

Det er Hemnes sentralskole og Korgen Sentralskole som ligger til grunn for revisors undersøkelser. For hver av punktene i skjemaet nedenfor fremgår hvilke områder som revisor vurderer å være tilfredsstillende innrettet i forhold til de kriterier/temaer som er lagt til grunn i undersøkelsen, og hvilke forhold som revisor anbefaler kommunen «... å se hen til i det videre arbeidet med elevenes psykososiale miljø ved skolene» - dvs. forbedringsområdene.

Oppsummert resultatet av revisors undersøkelser	A Hemnes skole	B Korgen skole
Nulltoleranse og aktivitetsplikt:		
1.1 Skal dokumentere å ha nulltoleranse mot krenking/mobbing	OK	OK
1.2 Skal ha rutiner; følge med, gripe inn, undersøke, varsle, sette inn tiltak	1.2.A	1.2.B
Ordensreglement:		
2.1 Skal ha ordensreglement i tråd med lov	2.1	2.1
2.2 Skal ha systemer for å sørge for at elev/foresatt kjenner ordensreglement	OK	OK
Tiltaksplikten:		
3.1 Aktivitetsplan skal lages når ansatt vet om elev som ikke har det trygt	3.1.A	3.1.B
3.2 Aktivitetsplan skal beskrive problem, tiltak (hvilke/når/ansvarlig) mv.	3.2.A	OK
Skolemiljøutvalg og elevinvolvering:		
4.1 Skal ha skolemiljøutvalg med elev- og foreldrerepresentasjon	OK	OK
4.2 System som sikrer elevdeltakelse i planl./gj.føring av skolemiljøarbeidet	OK	OK
Informasjon om skolemiljøet:		
5. Skal ha system som sikrer elev/foresatt info. om skolemiljø/elevrettigheter	OK	OK
Tilstandsrapport:		
6. Årlig rapport om tilstanden i skolen som legges frem for kommunestyret	OK	OK

Med referanse til de enkelte punktene i ovennevnte skjema, gis nedenfor en oppsummering av

- forbedringspunkter som revisor trekker frem i FR-rapporten, samt
- administrasjonens iverksettelse basert på skriftlige tilbakemeldinger.

Vedr. 1.2.A (Nulltoleranse og aktivitetsplikt - Hemnes skole):

Oppsummering av forbedringsområder fra FR-rapporten:

Når det gjelder plikten til å følge med finner ikke revisor informasjon i kommunens dokumenter om følge med- plikten for andre enn de som er ansatt i lærerstilling. Det er altså ikke retningslinjer om hvordan de ulike gruppene av ansatte skal følge med. Heller ikke for plikten til å gripe inn, er det informasjon om det vil være forskjell på denne plikten avhengig av hvilken rolle vedkommende har ved skolen.

Følge med- plikten må, som redegjort for i FR-rapportens kapittel 2, tilpasses de konkrete omstendighetene rundt elevene og forhold ved skolen. For eksempel har elevenes alder, elevgruppens sammensetning og forhold ved skoleanlegget betydning for hvordan skolen plikter å følge med på om elevene har et trygt og godt skolemiljø. Revisor finner ikke slik informasjon i skolens handlingsplan eller i skolens øvrige dokumenter.

Vi fant heller ikke i skolens dokumenter informasjon om plikten til å gripe inn skal være lik for alle ansatte ved skolen eller om det skal være noen forskjeller i plikten avhengig av stillingstyper. Det fremkommer i handlingsplanen at det gjelder begrensninger ved inngripen, men revisor har ikke funnet nærmere veiledning i hvilke avveininger som må foretas av de ansatte.

For enkelte av forpliktelsene er det imidlertid ikke nærmere drøftelser eller avklaringer for om hvordan forpliktelsene skal gjennomføres av de ansatte ved Hemnes sentralskole. På bakgrunn av revisors funn er revisors vurdering at Hemnes sentralskole ikke fullt ut har oppfylt revisjonskriteriet om å ha rutiner for å følge med, gripe inn, undersøke, varsle og sette inn tiltak.

(Kilde: FR-rapport side 28).

Oppsummering av administrasjonens iverksettelse:

Administrasjonen opplyser at skolens mobbeplan og rutiner er forbedret i dialog med Statsforvalteren, og videre at dette forbedringsarbeidet sammenfaller med de forbedringspunktene som fremgår av FR-rapporten.

Vedr. 1.2.B (Nulltoleranse og aktivitetsplikt - Korgen skole):

Oppsummering av forbedringsområder fra FR-rapporten:

Gjennom Korgen sentralskoles handlingsplan mot mobbing får skolens ansatte informasjon om aktivitetsplikten. Det fremkommer imidlertid ikke hvordan samtlige av pliktene skal utøves; det inngår ikke veiledning med tanke på plikten til å gripe inn og hvilke begrensninger som gjelder i denne. På bakgrunn av revisors funn er revisors vurdering at Korgen sentralskole ikke fullt ut har oppfylt revisjonskriteriet om å ha rutiner for å følge med, gripe inn, undersøke, varsle og sette inn tiltak.

(Kilde: FR-rapport side 37).

Oppsummering av administrasjonens iverksettelse:

Administrasjonen opplyser at det er blitt jobbet i personalet med å utvikle og forbedre rutiner og forståelse for disse, og videre at den konkrete plikten til å gripe inn (les; «aktivitetsplikten») nå er definert inn i skolens handlingsplan mot mobbing og annen krenkende adferd. Kontrollutvalget legger til grunn at det i de forbedrede rutinene til den konkrete plikten til å gripe inn, også fremkommer

- hvordan samtlige av pliktene skal utøves,
- veiledning med tanke på plikten til å gripe inn, og at det
- hvilke begrensninger som gjelder i aktivitetsplikten.

Vedr. 2.1 (Ordensreglement - både Hemnes og Korgen skole):

Oppsummering av forbedringsområder fra FR-rapporten:

Ordensreglementet som er forelagt til revisor er ikke oppdatert etter at opplæringslovas bestemmelser om elevenes miljø ble endret i 2017. Revisors vurdering er på den bakgrunn at Hemnes kommune ikke fullt ut har oppfylt revisjonskriteriet om å sørge for å ha et ordensreglement i tråd med lov.

(Kilde: FR-rapport side 38).

Oppsummering av administrasjonens iverksettelse:

På oppdrag fra KU-Hemnes har revisor redegjort for om Hemnes kommune ved utarbeidelsen av nytt ordensreglement har overholdt relevante krav. Videre har revisor undersøkt om fastsettelsen og utformingen av ordensreglementet er gjort i tråd med reglene i opplæringsloven og forvaltningsloven. Revisor har også gjort en begrenset undersøkelse av innholdet i ordensreglementet sett opp mot hva det skal inneholde i henhold til opplæringsloven.

Av hensyn til revisors uavhengighet ved eventuelle senere revisjoner av angjeldende ordensreglement, opplyser revisor i sitt notat at det ikke er undersøkt hvorvidt reglene om rettighetene og pliktene til elevene er i tråd med føringer om dette i opplæringslova med tilhørende veiledninger, og om ordensreglementet er egnet til formålet.

Med bakgrunn i den informasjon som fremgår av vedlagte notat datert 11.11.2021 fra KomRev Nord IKS, oppsummerer revisor at Hemnes kommune har fulgt de formelle kravene som gjelder ved fastsetting av ordensreglement.

Basert på revisors notat til KU-Hemnes, og administrasjonens opplysning om at arbeidet med gjeldende «Ordensreglement for elever i grunnskolene i Hemnes kommune» er gjort i samarbeid med blant annet Statsforvalteren, legger kontrollutvalget til grunn at reglementets innhold og gyldighet er i tråd med opplæringslovens bestemmelser.

Vedr. 3.1.A (Tiltaksplikten - Hemnes skole):

Oppsummering av forbedringsområder fra FR-rapporten:

Revisors vurdering er at Hemnes sentralskole for to av de fem undersøkte sakene har oppfylt revisjonskriteriet om at de skriftlige aktivitetsplanene skal utarbeides så snart de ansatte ved skolen får kjennskap til at eleven ikke har det trygt og godt på skolen. For to av de undersøkte sakene har Hemnes sentralskole ikke oppfylt revisjonskriteriet. Blant de undersøkte sakene har revisor for én av dem, ikke grunnlag for å gjøre en entydig vurdering opp mot revisjonskriteriet, jf. manglende opplysninger om dato for utarbeidelse av skriftlig aktivitetsplan. (Kilde: FR-rapport side 41).

Oppsummering av administrasjonens iverksettelse:

Kontrollutvalget ser av administrasjonens opplysninger at et oppdatert registreringsskjema for alle ansatte nå ligger i skolens rutinebeskrivelse i mobbeplanen, og videre at skjemaet inneholder et datofelt som skal fylles ut når sak registreres.

Kontrollutvalget legger til grunn at kravet «... *skriftlige aktivitetsplanene skal utarbeides så snart de ansatte ved skolen får kjennskap til at eleven ikke har det trygt og godt på skolen ...*» ivaretas gjennom etterlevelse av angitte rutinebeskrivelse.

Vedr. 3.1.B (Tiltaksplikten - Korgen skole):

Oppsummering av forbedringsområder fra FR-rapporten:

Revisors vurdering er at Korgen sentralskole for seks av de undersøkte sakene har oppfylt revisjonskriteriet om at de skriftlige aktivitetsplanene skal utarbeides så snart skolens ansatte får kjennskap til at en elev ikke har det trygt og godt på skolen. I fire av de undersøkte sakene var det ikke informasjon om når ansatte fikk kjennskap til at en elev ikke hadde det trygt og godt på skolen. For disse fire sakene har revisor dermed ikke grunnlag for å gjøre en entydig vurdering opp mot revisjonskriteriet.

(Kilde: FR-rapport side 42).

Oppsummering av administrasjonens iverksettelse:

Kontrollutvalget ser av administrasjonens opplysninger at det i noen av de eldste sakene ikke var satt inn dato når de ansatte fikk kjennskap til at en elev ikke hadde det trygt og godt på skolen. Videre opplyser administrasjonen at i de senere årene har dette feltet alltid blitt fylt ut.

Vedr. 3.2.A (Tiltaksplikten - Hemnes skole):

Oppsummering av forbedringsområder fra FR-rapporten:

Etter revisors vurdering har Hemnes sentralskole ikke i alle undersøkte saker oppfylt revisjonskriteriet om at de skriftlige aktivitetsplanene skal beskrive hvilket problem tiltakene skal løse.

(Kilde: FR-rapport side 41).

Oppsummering av administrasjonens iverksettelse:

Administrasjonen opplyser at mal for aktivitetsplan er oppdatert i forbindelse med skolens oppdatering av mobbeplanen, og kontrollutvalget ser av vedlegg XI i skolens «Handlingsplan mot mobbing» at det i malen for tiltaksplan blant annet er et felt for utfylling av «Hva skal tiltaket løse».

3. Iverksettelsen av kommunestyrets vedtakspunkt 2

Kommunestyrets vedtakspunkt 2:

Kommunestyret legger til grunn at rapportens anbefalinger også får virkning for alle kommunens grunnskoler.

Grunnlaget i FR-rapporten for kommunestyrets vedtakspunkt 2:

Hemnes kommune har fem grunnskoler som er plassert på Hemnes(-berget), Finneidfjord, Bjerka, Korgen og Bleikvassli. FR-rapporten har foretatt sine undersøkelser i Hemnes sentralskole og Korgen sentralskole.

FR-rapporten har undersøkt de mer formelle sidene i forhold til om Hemnes kommunes arbeid med grunnskoleelevens psykososiale miljø er *i tråd med regelverk og anbefalinger på området*.

Når kommunestyret – i sitt vedtak - legger til grunn at rapportens anbefalinger også får virkning for alle kommunens grunnskoler, må det kunne antas at kommunestyret forventer at de mer formelle rammene/føringene for arbeidet med grunnskoleelevens psykososiale miljø håndteres med samme kvalitet og innhold – i alle kommunens fem grunnskoler.

FR-rapporten viser at det er noen ulikheter i de funnene som er gjort mellom de to undersøkte skolene. Dette indikerer at etterlevelsen av *regelverket og anbefalinger på området* – på tidspunktet da FR-rapporten ble laget - ikke gjøres med samme kvalitet og innhold blant alle skolene i kommunen.

Oppsummering av administrasjonens iverksettelse:

Basert på administrasjonens opplysninger registrerer kontrollutvalget at det innen kommunens skolesektor er etablert flere formelle kommunikasjonsarenaer og mange ulike tiltak som involverer alle grunnskolene i kommunen, og det fremgår videre at sektoren legger vekt på styrking og kvalitetssikring av de oppgaver skolen er tillagt i opplæringsloven, herunder § 9 A som omhandler elevens skolemiljø.

Med referanse til forbedringspunktene som fremgår av skjemaet i kapittel 2 ovenfor, har administrasjonen meldt tilbake følgende til kontrollutvalget:

- **Vedr. 1.2 (Nulltoleranse og aktivitetsplikt – alle skoler):**

Alle skolene har planer og rutiner rundt dette med nulltoleranse for krenking / mobbing. De har også rutiner for dette med Aktivitetsplikten.

- **Vedr. 2.1 (Ordensreglement – alle skoler):**

Nytt oppdatert kommunalt skolereglement er på plass etter dagens gjeldende regler (01.08.21). Det er vedtatt og gjelder alle skolene. Skal i tillegg til å gjøres kjent i personalet og hos elevene ha en årlig gjennomgang i alle utvalg ved skolene, elevråd, FAU, og SAU.

- **Vedr. 3.1 og 3.2 (Tiltaksplikten – alle skoler):**

Det går på rutiner rundt dette med å sette i gang tiltak, aktivitetsplan, varsling, observasjon, dato på dokument og tydelig avslutning av 9A saker. Dette har skolene på plass og det er det jobbet mye med også i den senere tid.

4. Kontrollutvalgets oppsummering av iverksettelsen av KST-vedtak 59/20

På oppdrag fra kontrollutvalget har kommunens revisor i 2020 gjennomført en forvaltningsrevisjon av elevenes psykososiale miljø, og følgende problemstilling ble lagt til grunn for undersøkelsene:

Er Hemnes kommunes arbeid med grunnskoleelevens psykososiale miljø i tråd med regelverk og anbefalinger på området?

Det var Hemnes Sentralskole og Korgen Sentralskole som var gjenstand for undersøkelsene. Resultatet av revisors undersøkelser er skjematisk i kapittel 1 ovenfor, og det fremgår at kommunen har forbedringspunkter innenfor områdene

- nulltoleranse og aktivitetsplikt,
- ordensreglement, og
- tiltaksplikten.

Kommunestyret vedtok i sak 59/20 å be administrasjonen se hen til ovennevnte forbedringspunkter i det videre arbeidet med elevenes psykososiale miljø, og videre at forbedringene får virkning for alle kommunens grunnskoler.

Kontrollutvalget har innhentet skriftlige tilbakemeldinger fra administrasjonen på status i arbeidet med forbedringspunktene i Hemnes Sentralskole og Korgen Sentralskole, jfr. oppsummeringene under kapittel 2 ovenfor. Videre har kontrollutvalget innhentet skriftlige tilbakemeldinger fra administrasjonen på status i arbeidet med å sørge for at forbedringene også virkning for kommunens øvrige grunnskoler.

De skriftlige tilbakemeldingene fra administrasjonen gir grunn til å mene at forbedringspunktene er iverksatt for alle kommunens grunnskoler.

På denne bakgrunn finner kontrollutvalget det hensiktsmessig å avslutte videre oppfølging av administrasjonens iverksettelse av kommunestyrevedtak 59/20.
